

امریکاشناسی

فراز و فرود یک امپراتوری

تألیف

پروفسور حمید مولانا

با همکاری بنیاد فرهنگی مولانا

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تهران، ۱۳۹۰

سرشناسه: مولانا، حمید، ۱۳۱۵-
عنوان و نام پدیدآور: آمریکاشناسی: فراز و فرود یک امپراتوری / حمید مولانا.
مشخصات نشر: تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری: ۲۸۹ ص: مصور (رنگی).
شابک: 978-964-00-1363-2
وضعیت فهرست‌نویسی: فیا.
یادداشت: واژه‌نامه.
موضوع: ایالات متحده.
موضوع: ایالات متحده -- تاریخ.
موضوع: ایالات متحده -- سیاست و حکومت.
رده‌بندی کنگره: ۱۳۸۹ الف ۸ م ۱۵۷/ع
رده‌بندی دیویی: ۹۷۳
شماره کتابشناسی ملی: ۲۳۰۸۵۹۱

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۰۰-۱۳۶۳-۲

مؤسسه انتشارات امیرکبیر

تیراژ: ۵۰۰

تهران: خیابان جمهوری اسلامی، میدان استقلال، صندوق پستی: ۱۳۶۵-۴۱۹۱

امریکاشناسی: فراز و فرود یک امپراتوری

© حق چاپ: ۱۳۹۰، مؤسسه انتشارات امیرکبیر www.amirkabir.net

نوبت چاپ: اول

مؤلف: پروفیسور حمید مولانا

صفحه‌آرا: امیرحسین حیدری

طراح جلد: محمدرضا نبوی

حروف متن: میترا ۱۴

چاپ و صحافی و لیتوگرافی: چاپخانه سپهر، تهران، خیابان ابن سینا (بهارستان)، شماره ۱۰۰

شمارگان: ۵۰۰

بها: ۸۹۵۰۰ ریال

حماة حقوق محفوظ است. هر گونه سخته‌برداری، اعم از زیراکس و بازویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به‌جز اقتباس حزن‌ی در نقد و بررسی، و اقتباس در کیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

۹	مقدمه
۱۳	بخش اول: شناخت جامعه
۱۵	۱. امریکاشناسی
۱۵	امریکا، آن گونه که هست
۱۶	ضرورت بازتعریف امریکاشناسی
۲۱	۲. جامعه و مردم
۲۱	ملت‌سازی امریکایی
۲۶	روز سیاست از سرمایه‌داری
۲۸	کشف یا تصرف
۲۹	جنگ با مکزیک
۳۲	جنگ با اسپانیا
۳۵	۳. تاریخ و تمدن
۳۵	تعریف تمدن
۳۶	تمدن امریکای نو
۳۸	پایه‌های تمدن
۴۱	بررسی نظام اجتماعی
۴۵	«دوتوکویل» و دموکراسی در امریکا
۴۸	مذهب امریکایی شدن
۵۰	یک تمدن جدید؟
۵۳	۴. اقتصاد سرمایه‌داری
۵۳	کشور تناقض‌ها

۲۰۹.....	تسلط صهیونیست‌ها بر رسانه‌ها.....
۲۱۰.....	نمایی از مطبوعات مهم آمریکا.....
۲۱۵.....	۱۳. آزادی و کنترل بیان.....
۲۱۵.....	صنایع فرهنگی به مثابه سانسورچی.....
۲۱۷.....	نمونه‌هایی از سانسور.....
۲۲۰.....	علم کنترل و فشار.....
۲۲۳.....	رسانه‌ها و دیپلماسی عمومی.....
۲۲۴.....	مثال‌های دیگری از سانسور.....
۲۲۹.....	۱۴. آمریکا به کجا می‌رود؟.....
۲۲۹.....	تناقض‌های نظام سرمایه‌داری.....
۲۳۱.....	زندگی در سایه جنگ و خشونت.....
۲۳۷.....	کالیفرنیا؛ تابویی از تناقض‌ها.....
۲۳۸.....	استقلال فردی.....
۲۴۲.....	۱۵. فراز و فرود قدرت.....
۲۴۲.....	طمع، ترس و جهالت.....
۲۴۴.....	طمع و مسئله انرژی.....
۲۵۰.....	ترس.....
۲۵۳.....	جهالت.....
۲۵۶.....	رکود اقتصادی، هر ۶ سال یک‌بار.....
۲۵۹.....	انعکاس بحران.....
۲۶۱.....	تاوان امپراتوری.....
۲۶۵.....	منابع و مأخذ.....
۲۷۹.....	نمایه.....

مقدمه

«در امریکا چه می‌گذرد؟» این سوالی است که همیشه از من می‌پرسند. آن‌ها می‌گویند بیش از پنجاه سال (نیم قرن) است که در امریکا زندگی کرده‌اید و باید آنجا را بشناسید. پاسخ نخستین من این است که «امریکا آن‌گونه نیست که شما فکر می‌کنید». عقاب، سمبل و نشانه ملی امریکاست، اما این روزها پرهای این عقاب در حال ریختن است. چرا کسانی این چنین در برابر امریکا میبھوت و حتی مقهور مانده‌اند و چرا افرادی خشمگین پیش روی این کشور ایستاده‌اند؟ این کتاب به شناخت امریکا می‌پردازد، البته نه آن‌گونه که ما تصور می‌کنیم، بلکه آن‌گونه که امریکا به‌راستی هست. من در سال ۱۳۳۷ ش. (۱۹۵۸ م.) زمانی وارد امریکا شدم که ایالات متحده در اوج قدرت بود و دوران طلایی را می‌گذراند. امریکا یک امپراتوری است ولی با امپراتوری‌های دیگر متفاوت است که در این کتاب به آن خواهیم پرداخت. مسئله مهم دیگر تفاوت میان امریکا و امریکایی‌هاست. مردم امریکا، با خود امریکا به‌عنوان یک دولت، نظام و حتی یک قاره تفاوت دارند. اگر امریکا خواستار یک زندگی مسالمت‌آمیز با بیش از ۶ میلیارد انسان دیگر روی این کره زمین باشد، باید از آن‌ها آگاهی داشته و به آنان احترام بگذارد؛ به همین شکل، دیگران اگر بخواهند با ۳۰۰ میلیون امریکایی مشارکت و رابطه داشته باشند، باید حقیقت جامعه امریکا و نظام آن را درک کنند. شما در این کتاب مشاهده خواهید کرد که امریکا ساده و درعین حال پیچیده، گیج‌کننده، پر از تناقض و همچنین فریبنده، متنوع، یکنواخت و بزرگ است.

نطق دریافت جایزه صلح نوبل در سال ۱۹۱۰م. از تشکیل جامعه صلح صحبت کرد که در آن قدرت‌های بزرگ نقش اصلی را ایفا می‌کنند. چند سال بعد وودرو ویلسون رئیس‌جمهور اسبق در گزارش سالیانه خود به کنگره آمریکا در ۲۲ ژانویه ۱۹۱۷م. درباره تشکیل کنسرت قدرت‌های بزرگ برای صلح جهانی سخن گفت. در سال ۱۹۴۲م. فرانکلین روزولت آشکارا گفت رؤسای جمهور در سازمان ملل متحد بایستی بر این نکته تأکید کنند که «تصمیم‌های اصلی و حقیقی باید از سوی قدرت‌های بزرگ - یعنی ایالات متحده آمریکا، بریتانیای کبیر، روسیه و چین که در آینده پلیس دنیا خواهند بود - گرفته شود».

این پدیده پرسش‌هایی را مطرح می‌کند که پاسخ به آن‌ها ضروری است. اینکه آیا این تصمیم‌ها، آمریکا را از فساد و زوال مصون خواهد داشت؟ آیا هوشمندی و الگوی آمریکا، خود و دنیا را نجات خواهد داد؟ آمریکا در آینده کجا خواهد بود؟ آینده آمریکا چیست؟ آیا آمریکا خدای جداگانه‌ای دارد که او را ببخشد؟ و سؤال مهم‌تر اینکه ما از آمریکا چه آموخته‌ایم؟

اثر حاضر با همکاری مشترک بنیاد فرهنگی مولانا و مؤسسه انتشارات امیرکبیر به چاپ رسیده است. لازم به ذکر است که بنیاد فرهنگی مولانا در سال ۱۳۸۶ش. و با اهدافی چون گسترش تحقیقات و رهیافت‌های فرهنگی با رویکردهای اصیل، نواندیشانه و خلاق در حوزه‌های روابط بین‌الملل، ارتباطات جهانی و غرب‌شناسی تأسیس شد. زمینه‌سازی و بسط ایده‌ها و طرح‌های فرهنگی با توجه به فرصت‌ها و چالش‌های دنیای معاصر و محیط زیست فرهنگی و ترویج، اشاعه و نشر تحقیقات و مطالعات فرهنگی به‌منظور ارتقای سطح دانش و بینش عمومی در سطوح ملی و بین‌المللی، از دیگر اهداف این بنیاد است. نگارنده صمیمانه از حمایت و پشتیبانی مؤسسه انتشارات امیرکبیر تشکر می‌کند و امیدوار است که کتاب حاضر مورد قبول، استفاده و استقبال علاقه‌مندان قرار گیرد. پیشاپیش از کمبودهای این کتاب پوزش می‌طلبم و از تمام خوانندگان و منتقدان عزیز تقاضا دارم با بیان نظرها و دیدگاه‌های خود، ما را در هرچه کامل‌تر شدن چاپ‌های بعدی، یاری کنند.

حمید مولانا

فروردین ۱۳۹۰